

Боковикова Юлія Володимирівна,

к.держ. упр, доц., доцент кафедри державного управління,

ХарPI НАДУ, м. Харків

ORCID 0000-0001-6622-7409

УДК 351:330.15

doi: 10.34213/db.21.01.07

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Розглянуто складові інституціонального забезпечення функції державного контролю у сфері природокористування та визначено відповідні напрями вдосконалення діяльності органів публічної влади щодо цих складових. Зокрема, організаційна складова потребує вдосконалення в частині видалення у відповідних органів публічної влади повноважень, що створюють конфлікт інтересів.

З'ясовано, що прийняття Закону України “Про державний екологічний контроль” має сприяти формуванню нормативно-правового забезпечення державного екологічного контролю, унормуванню функцій його та забезпечення чіткого розподілу відповідних повноважень і ресурсів між ними.

Наголошено, що державний контроль у сфері природокористування на територіальному рівні має бути забезпечений на основі інформації, що формується у регіональних кадастрах природних ресурсів, які мають фінансуватись з державного бюджету.

Ключові слова: складові інституціонального забезпечення; публічна влада; державний контроль; природокористування.

Постановка проблеми. На шляху розбудови української державності актуальним залишається питання інституціонального забезпечення розвитку публічної влади, що передбачає певні дії владних суб'єктів відповідно до цілей суспільного розвитку.

Виходячи з пріоритету загальнолюдських цінностей, держава в особі суб'єктів публічної влади мусить забезпечити реалізацію прав і свобод,

законних інтересів громадян та створити механізми, що допомагали б їх відстоювати, захищати. Сприяє дієвості таких механізмів функція контролю, зокрема державного, який призначений для оцінки відповідності здійснення завданням, що стоять перед конкретним органом влади, чіткому функціонуванню, забезпеченню прозорості їх управлінської діяльності, підвищенню відповідальності владного органу перед громадянами за свої рішення, шляхи їх реалізації та отримані результати.

У роботі А. Присяжнюка свого часу було визначено основні проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади [2]: неадекватність наявної системи контролю в державному управлінні України сучасним вимогам до діяльності органів виконавчої влади; відсутність у країні єдиного центру системи контролю у сфері виконавчої влади, який би забезпечував сталий розвиток усієї системи контролю у сфері виконавчої влади та її скоординованість; розпорошеність контрольних функцій між органами державного управління; недосконала нормативно-правова база; відсутність механізму оцінювання якості виконання покладених на органи виконавчої влади завдань і побудованої на зарубіжному досвіді інформаційно-аналітичної системи обліку доручень та контролю за їх виконанням; неефективний механізм забезпечення незалежності контрольних органів; відсутність науково обґрунтованих прогнозів щодо розвитку системи державного контролю.

Але й сьогодні можна стверджувати, що ці проблеми не є остаточно розв'язаними. Виходячи з означеного, актуальними питаннями, що потребують розгляду у контексті функції контролю, залишаються складові інституціонального забезпечення розвитку публічної влади: організаційна, законодавча, інформаційна та кадрова.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ґрунтовне дослідження інституціонального забезпечення системи публічної влади проведено у працях В. Воронкової, О. Коротич, Ю. Куца, Н. Мельтюхової, Л. Набоки, Р. Олексенко та ін. Аналізу окремих питань державного контролю приділено увагу в роботах

науковців: О. Андрійко, Г. Атаманчук, О. Бандурка, Д. Бахрах, В. Гаращук, Т. Коломоєць, А. Присяжнюк та ін.

Потребують подальшої розробки питання забезпечення функції контролю, частина повноважень щодо реалізації якої у процесі здійснення реформи децентралізації влади передається до органів місцевого самоврядування. Разом із тим у Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України розпочато роботу щодо змін у системі його територіальних органів. З часом вони мають змінити структуру, підходи, технології, щоб у нових умовах забезпечити якість управлінської діяльності у сфері природокористування.

Мета статті – охарактеризувати складові інституціонального забезпечення функції державного контролю та визначити відповідні напрями вдосконалення діяльності органів публічної влади щодо цих складових.

Виклад основного матеріалу. З метою деталізації дослідження розглянемо сегмент публічного управління лише у одній сфері управлінської діяльності - управління у сфері природокористування.

Інституціональне забезпечення розвитку публічної влади науковцями розглядається як дії органів влади і громадянського суспільства, спрямовані на встановлення норм, правил, обмежень функціонування, визначення порядку їх дотримання у відповідності до цілей і завдань суспільного розвитку.

Організаційна складова інституціонального забезпечення розвитку публічної влади у контексті реалізації функції контролю передбачає формування та діяльність уповноважених державою органів. Такими органами з повноваженнями контролю у сфері природокористування є наступні.

Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра енергетики та захисту довкілля і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Основними завданнями Держекоінспекції є [3]:

– реалізація державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

– здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо: охорони земель, надр; екологічної та радіаційної безпеки; охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду; охорони, захисту, використання і відтворення лісів; збереження, відтворення і невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття; раціонального використання, відтворення і охорони об'єктів тваринного та рослинного світу; ведення мисливського господарства та здійснення полювання; охорони, раціонального використання та відтворення вод і відтворення водних ресурсів; охорони атмосферного повітря; формування, збереження і використання екологічної мережі; стану навколишнього природного середовища; поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами; здійснення заходів біологічної і генетичної безпеки стосовно біологічних об'єктів природного середовища під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритій системі.

Разом із тим у сфері природокористування створено інші центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, які реалізують державну політику та здійснюють державний контроль стосовно окремих видів природних ресурсів. Зокрема, це:

– Державне агентство лісових ресурсів України здійснює державне управління в галузі ведення лісового і мисливського господарства, а також державного контролю за дотриманням вимог нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства (крім державного контролю з карантину рослин та у сфері захисту рослин);

– Державне агентство рибного господарства України здійснює державний нагляд (контроль) у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів у виключній (морській) економічній зоні України, територіальному морі, внутрішніх водоймах України та у водах за межами юрисдикції України щодо рибальських суден, що плавають під Державним Прапором України, відповідно до міжнародних договорів України та ін.;

– Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, яка реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів;

– Державна служба геології та надр України здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням;

– Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство) реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства та гідротехнічної меліорації земель, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів, здійснює контроль за дотриманням режимів роботи водосховищ, водогосподарських систем і каналів.

Відповідно до ст. 1 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” від 05.04.2007 р. № 877-V державний нагляд (контроль) визначається як діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, *їх територіальних органів*, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб’єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, прийняттого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища [5].

Означене вище свідчить: державою для реалізації функції контролю у сфері природокористування створено потужну систему спеціальних органів, більшість з яких мають право втручатися в оперативну діяльність підконтрольного, а також те, що контролюючі органи мають право самостійно притягувати винних до юридичної відповідальності (складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом).

Відповідно до ст. 3 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” одним із принципів здійснення державного контролю є принцип неприпустимості дублювання повноважень органів державного нагляду (контролю) та неприпустимості здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання. Як свідчать положення наведених державних органів у сфері охорони довкілля повноваження контролю закріплені практично у кожного з перелічених органів, але такий контроль є специфічним, має різновекторний характер. Тому ототожнення, а тим більше твердження щодо дублювання повноважень Державної екологічної інспекції іншими органами контролю не є доречним.

Виходячи з системного аналізу нормативних актів спеціально уповноважених органів державної влади, одним з завдань ресурсних агентств, пов’язаних з функцією контролю, є господарське. Воно полягає у розвитку відповідної галузі промисловості і нарощенні обсягів виробництва, і як наслідок покращення матеріального стану підприємств, що забезпечить функціонування певних галузей відповідно до європейських стандартів. Відтак питання контролю переходять у площину контролю за ходом виконання планових показників у тому числі і безпосередньо на виробництві. Питання ж охорони довкілля, таким чином, стають другорядними. Наявність у одного органу повноважень із розвитку галузі та охорони компонентів довкілля (шляхом контролю за дотриманням природоохоронного законодавства) закладає неминучий внутрішньовідомчий конфлікт інтересів.

За останні роки у країнах ЄС спостерігається протилежна тенденція, що полягає у звуженні контрольних повноважень державних інституцій унаслідок розширення діяльності громадських організацій та інших об'єднань громадян, державних корпорацій, позабюджетних державних фондів тощо. Незважаючи на це, на наше глибоке переконання в Україні ще зарано говорити про звуження діяльності державних органів у цьому напрямі. Таке твердження ґрунтується на офіційних даних.

У 2020 р. Держекоінспекція за порушення природоохоронного законодавства розрахувала 2 млрд 158 млн грн збитків. За цей період територіальні органи ДЕІ здійснили понад 30 тис. (30252) перевірок. За виявленими фактами порушень складено 31,7 тис. протоколів, а до адміністративної відповідальності притягнуто 28,5 тис. осіб. За особливо тяжкі злочини проти довкілля відкрито 508 кримінальних проваджень [4].

Ефективність здійснення державного контролю нагляду за ресурсними напрямами визначається шляхом визначення рейтингу регіонів за певними критеріями. До таких критеріїв належать : кількість проведених перевірок, кількість складених протоколів, кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, сума накладених штрафів, сума стягнутих штрафів, сума пред'явлених претензій та позовів за екологічні збитки, сума стягнутих претензій та позовів за екологічні збитки. Як і в минулі роки, зменшення кількості порушень у сфері довкілля не стало критерієм ефективності здійснення державного контролю.

Основна мета функції контролю у сфері природокористування звести до мінімуму або й зовсім унеможливити злочини проти довкілля. З цією метою продовжується процес трансформації територіальних органів Державної екологічної інспекції: створено сім міжрегіональних екологічних інспекцій, що на думку профільного міністра дасть змогу оптимізувати адміністративні витрати та збільшити штат інспекторів. У січні 2021 р. у Кривому Розі відкрито Офіс чистого довкілля, який зосередиться на контролі за великими промисловими об'єктами регіону.

Законодавча складова інституціонального забезпечення розвитку публічної влади у контексті реалізації функції контролю передбачає удосконалення чинних та прийняття нових нормативно - правових актів. На думку народних депутатів, контроль за навколишнім середовищем є недієвим, оскільки Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” не дозволяє належним чином здійснити екологічний контроль, який визначається Законом України “Про охорону навколишнього природного середовища” як гарантія екологічної безпеки.

З метою реформування системи державного екологічного контролю Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування розроблено проект Закону № 3091 “Про державний екологічний контроль” [6]. Законопроект врегульовує діяльність органів державного екологічного контролю, що спрямована на спостереження за станом довкілля, перевірку дотримання органами публічної влади, юридичними й фізичними особами вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів, та притягнення винних осіб до відповідальності.

Законопроект запроваджує нове поняття державного екологічного контролю – це діяльність уповноважених органів державного екологічного контролю із забезпечення дотримання вимог законодавства в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів усіма органами державної влади і місцевого самоврядування, суб’єктами господарювання та фізичними особами, що здійснюється з метою досягнення високого рівня захисту довкілля шляхом спостереження за станом довкілля, запобігання, виявлення та фіксації порушень природоохоронного законодавства та притягнення винних осіб до відповідальності.

Законопроект об’єднує контролюючі функції усіх діючих на сьогодні державних органів у сфері охорони довкілля та його компонентів в один орган державного екологічного контролю, що діє на центральному та регіональному рівнях [6]. На думку голови Державної екологічної інспекції, цей проект Закону

дозволить вибудувати потужну систему запобігання екологічній злочинності. Цьому сприятиме, відповідно до проекту Закону:

– інтегрована автоматизована система “Екологічний інспектор” – єдина автоматизована системи збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного екологічного контролю, призначена для забезпечення прозорості заходів екологічного контролю, узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного екологічного контролю, координації роботи органів державного екологічного контролю, вивчення ефективності та законності здійснення заходів державного екологічного контролю;

– значне підвищення штрафів за невиконання приписів та за недопуск до проведення перевірок тощо.

Однією із складових інституціонального забезпечення розвитку публічної влади є інформаційна складова. Вибудовуючи відносини природокористування за принципом сталого розвитку, владі слід чітко усвідомлювати наявність та якість ресурсного потенціалу територій, щодо яких здійснюється контроль.

Відповідно до чинного законодавства природні ресурси України поділяються на ресурси загальнодержавного та місцевого значення.

Для обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання ведуться державні кадастри природних ресурсів. Державні кадастри природних ресурсів включають геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюються у мережі Інтернет згідно із Законом України “Про національну інфраструктуру геопросторових даних”.

Відповідно до ст. 24. Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” державному обліку підлягають об’єкти, що шкідливо впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища, види та кількість шкідливих речовин, що потрапляють у навколишнє природне середовище, види й розміри шкідливих фізичних та біологічних впливів на нього [7].

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2001 р. № 1781 затверджено Положення про регіональні кадастри природних ресурсів. У внесених у 2020 р. змінах до цього документу зазначено, що ведення регіональних кадастрів за розділами здійснюють Держлісагентство, Держводагентство, територіальні органи Держгеокадастру та МОЗ. Порядок ведення кадастрів визначається інструкцією, затвердженою Міндовкіллям [8].

Для оперативного задоволення потреб центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та громадян у наданні відомостей з регіонального кадастру створюється автоматизована система його ведення, яка базується на використанні геоінформаційних технологій.

Напевно, регіональні кадастри мають включати систематизовані зведені відомості про кількісні, якісні та інші характеристики усіх природних ресурсів, як загальнодержавного, так і місцевого значення, оскільки ведуться з метою створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Регіональний кадастр ведеться за рахунок коштів Державного фонду охорони навколишнього середовища, а також за рахунок коштів місцевих фондів охорони навколишнього середовища (за згодою органів місцевого самоврядування). Об'єднані громади, що у нових умовах мають більшою мірою самостійно вирішувати питання болючих екологічних проблем, пошуку ресурсу для власного розвитку, поки не в змозі виділити кошти для формування таких кадастрів.

Стосовно коштів Державного фонду охорони навколишнього середовища коштів чекати також не приходиться [10]. Але дієвий контроль можливий лише за наявності повної достовірної та об'єктивної інформації. За її відсутності виникає загроза нівелювання функції контролю.

Не менш важливою складовою інституціонального забезпечення розвитку публічної влади є кадрова складова.

Реалізація реформи децентралізації поступово знаходить відображення у різних сферах управлінської діяльності, і управління природокористуванням та охороною навколишнього природного середовища також зміниться у напрямі чіткого розподілу повноважень, у тому числі з питань контролю. Зокрема, у проекті вже згадуваного Закону у п. 5 ст. 6 зазначається: виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у випадках передбачених законом здійснюють контроль за дотриманням природоохоронного законодавства фізичними особами на відповідній території та можуть залучатися до заходів, що здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного нагляду (контролю) на цій території.

Метою реформи децентралізації є підвищення якості життя у громадах, складовою якої у тому числі є стан навколишнього природного середовища. Тобто органи місцевого самоврядування мають здійснювати природоохоронну діяльність на територіях громад. Це є логічним, адже навіть 11529 перевірок, що заплановані Державною екологічною інспекцією на 2021 р. [1], не в змозі охопити всіх потенційно небезпечних суб'єктів господарювання. Державні органи як правило перевіряють підприємства з високим або середнім ступенем ризику.

Органам місцевого самоврядування делегуються повноваження органів виконавчої влади з питань контролю. Для забезпечення здійснення державного контролю у сфері природокористування в громадах має бути створено відділ екологічного контролю, що є структурним підрозділом виконавчого комітету відповідної ради. Сьогодні в ОТГ питаннями екології у тому числі опікується спеціаліст у земельному, або іншому відділі.

Умова забезпечення якісного контролю – висока професійність фахівців, що його здійснюють. Чинне природоохоронне законодавство налічує більше 200 законодавчих та нормативно-правових актів, стосовно яких посадова особа місцевого самоврядування мала б здійснювати контроль відповідно до визначених повноважень. Зрозуміло, що спеціалістів в ОТГ складно знайти. Відтак необхідно забезпечити навчання посадових осіб місцевого самоврядування через Міністерство екології та природних ресурсів України. Механізм навчання свого

часу вже було відпрацьовано, про що свідчить наказ від 20.02.2019 р. № 81 про затвердження паспорта бюджетної програми “Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів” [9]. Підготовка має здійснюватися саме за державний кошт, адже ОМС мають постійно реалізовувати функцію *державного* екологічного контролю на підвідомчій території.

Висновки. Організаційна складова інституціонального забезпечення розвитку публічної влади у сфері природокористування потребує удосконалення в частині видалення у одного органу повноважень із розвитку галузі та охорони компонентів довкілля (шляхом контролю за дотриманням природоохоронного законодавства), що закладає неминучий внутрішньовідомчий конфлікт інтересів.

Прийняття Закону України “Про державний екологічний контроль” має сприяти формуванню створення і розвитку єдиного законодавчого фундаменту та нормативно-правового забезпечення державного екологічного контролю, стандартизації окремих інструментів здійснення державного екологічного контролю, унормуванню функцій органів контролю та забезпечення чіткого розподілу відповідних повноважень і ресурсів між ними.

Дієвий державний контроль у сфері природокористування на територіальному рівні має бути забезпечений на основі повної достовірної інформації, що формується у регіональних кадастрах природних ресурсів. Їх фінансування з державного бюджету дасть змогу органам публічної влади приймати обґрунтовані та об’єктивні рішення щодо розвитку територій з урахуванням принципу сталого розвитку.

Кадрова складова інституціонального забезпечення розвитку публічної влади у сфері природокористування, у тому числі, включає у себе підготовку спеціалістів для громад, що має здійснюватися профільним міністерством за рахунок коштів державного бюджету. Ці професіонали мають забезпечити делеговану функцію державного контролю щодо природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення на території кожної громади.

Список використаних джерел

1. Плани перевірок на 2021 рік. URL: <https://www.dei.gov.ua/posts/1221> (дата звернення: 04.02.2021).
2. Присяжнюк А. Й. Особливості державного контролю у сфері виконавчої влади: правовий аспект. *Європейські перспективи*. 2012. № 2, ч. 2. С. 66–70.
3. Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.12.2020).
4. Понад 2 мільярди гривень збитків розрахувала Держекоінспекція за екологічні порушення протягом 2020 року. URL: <https://ecolog-ua.com/news/ponad-2-milyardy-gryven-zbytkiv-rozrahuvala-derzhekoinspekciya-za-ekologichni-porushennya> (дата звернення: 01.02.2021).
5. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. Дата оновлення: 01.01.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> (дата звернення 02.02.2021).
6. Про державний екологічний контроль: проект Закону № 3091. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68186 (дата звернення: 01.02.2021).
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 02.10.2020).
8. Про затвердження Положення про регіональні кадастри природних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2001 р. № 1781. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.02.2021).
9. Про затвердження паспорта бюджетної програми “Підвищення кваліфікації та перепідготовка у сфері екології та природних ресурсів, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів” : наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 20.02.2019 р. № 81. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/Passporta_KPKVK/2019/nakaz_81.pdf (дата звернення 01.02.2021).
10. Сагайдак І. С., Биховченко В. П. Щодо цільового використання коштів фондів охорони навколишнього природного середовища. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/74.pdf (дата звернення: 04.02.2021).

References

1. Planu perevirok na 2021 rik: veb-sait. URL: <https://www.dei.gov.ua/posts/1221>.
2. Prysiazhniuk, A.I. (2012). Osoblyvosti derzhavnoho kontroliu u sferi vykonavchoi vlady: pravovyi aspekt. *Yevropeiski perspektvyu. issue 2, 66–70* [in Ukrainian].

3. Polozhennia pro Derzhavnu ekolohichnu inspektsiiu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.04.2017 r. № 275. Data onovlennia : 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text>.

4. Ponad 2 miliardy hryven zbytkiv rozrahuvala Derzhhekoinspektsiia za ekolohichni porushennia protiahom 2020 roku. URL: [https://ecolog-ua.com/news/ponad-2-milyardy-gryven-zbytkiv-rozrahuvala-derzhhekoinspekciya-za-ekologichni-porushennya\[in Ukrainian\]](https://ecolog-ua.com/news/ponad-2-milyardy-gryven-zbytkiv-rozrahuvala-derzhhekoinspekciya-za-ekologichni-porushennya[in Ukrainian]).

5. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 05.04.2007 r. № 877-V. Data onovlennia : 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

6. Pro derzhavnyi ekolohichni kontrol: proekt zakonu № 3091. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68186.

7. Pro okhoronu navkolishnoho pryrodnoho seredovyscha: Zakon Ukrainy vid 25.06.1991 r. № 1264-XII. Data onovlennia: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro rehionalni kadastry pryrodnykh resursiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.12.2001 r. № 1781. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001-%D0%BF#Text>.

9. Pro zatverdzhennia pasporta biudzhetnoi prohramy “Pidvyshchennia kvalifikatsii ta perepidhotovka u sferi ekolohii ta pryrodnykh resursiv, pidhotovka naukovykh ta naukovopedahohichnykh kadriv”: nakaz Ministerstva ekolohii ta pryrodnykh resursiv Ukrainy vid 20.02.19 r. № 81. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/Passporta_KPKVK/2019/nakaz_81.pdf.

10. Sahaidak, I.S., Bykhovchenko, V.P. (2020). Shchodo tsilovoho vykorystannia koshtiv fondiv okhorony navkolishnoho pryrodnoho seredovyscha. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/74.pdf [in Ukrainian].

Bokovykova Yu. V.,

*PhD in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Public Administration
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0001-6622-7409

Institutional support of public authority development on the example of state control function in the sphere of nature management

State control is designed to assess the compliance of the tasks facing a particular authority, a clear functioning, helps to ensure the transparency of their management activities, increase the responsibility of the authority to citizens for their decisions.

The powers of public authorities are analyzed and it has been found that the state has created a powerful system of special bodies to implement the control function in the sphere of nature management, most of which have the right to interfere in the operational activities of the controlled, and that the controlling bodies have responsibility to bring the perpetrators to justice independently. It has been proved that the state control in the sphere of nature management is specific, multi-vector charactered, and the narrowing of the activity of state bodies in the direction of control is not timely.

The organizational component of the institutional support for the development of public authorities in the sphere of nature management needs to be improved by excluding powers of industry development and protection of the components of the environment from the same body in order to avoid conflict of interest.

The legislative component of institutional support for the development of public authority in the context of the implementation of the control function requires the adoption the Law of Ukraine “On State Environmental Control” and should promote the creation and development of a single legislative foundation and regulatory support for state environmental control.

It has been proved that effective state control in the sphere of nature management at the territorial level should be ensured on the basis of complete reliable information formed in regional inventories of natural resources. Their funding from the state budget will allow public authorities to make informed and objective decisions on the development of territories, taking into account the principle of sustainable development.

Personnel component of institutional support for the development of public authorities in the sphere of nature management, including should include training of specialists for communities, that should be carried out by the relevant ministry at the expense of the state budget.

Keywords: components of institutional support; public authority; state control; nature management.

Надійшла до редколегії 20.04.2021 р.